

**ИЗВЕШТАЈ
О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
ТУРИСТИЧКО-СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНОГ
КОМПЛЕКСА „ЈЕЗЕРО ПРОВАЛА“
У КО ВАЈСКА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ“ НОВИ САД

Е – 2595-1

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА

Tamara Zelenović

др Тамара Зеленовић Васиљевић

ДИРЕКТОР

Предраг Кнежевић

Предраг Кнежевић, дипл.правник

Бач, новембар 2017. године

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА: др Тамара Зеленовић Васиљевић

СТРУЧНИ ТИМ: Тања Топо, дипл.инж.заш.жив.сред.-мастер
Радомир Овука, дипл.инж.арх.
Зоран Кордић, дипл.инж.саобр.
Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
Зорица Санадер, дипл.инж.елект.
Теодора Томин Рутар, дипл.правник
Радован Ристић, елект.техн.
Драгана Митић, админ.технички секретар
Душко Ђоковић, копирант

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	2
1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	2
1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ	3
1.1.1. Плански основ	3
1.1.2. Правни основ	6
2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА.....	8
2.1. САДРЖАЈ ПЛАНА.....	8
2.2. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА	10
3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПЛАНА.....	10
4. ОПИС И КРИТЕРИЈУМИ ПОДЕЛЕ НА КАРАКТЕРИСТИЧНЕ ЦЕЛИНЕ ИЛИ ЗОНЕ. 14	
5. ДЕТАЉНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА И МОГУЋИХ	
 КОМПАТИБИЛНИХ НАМЕНА СА БИЛАНСОМ ПОВРШИНА	15
6. БИЛАНС НАМЕНЕ ПОВРШИНА.....	16
7. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА И	
 РАЗМАТРАНИ ПРОБЛЕМИ У ОБУХВАТУ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА	
 ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА	
 ПРОЦЕНЕ.....	16
8. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ	
 ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И	
 ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА)	18
9. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА	
 И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	19
II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА.....	19
1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	19
2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	20
3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	20
4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА. 21	
III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ	
 МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	22
1. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	22
2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ	
 СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	27
2.1. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ЦЕЛИНА	27
2.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	28
2.3. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ	28
2.4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ ..	29
2.5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, АКЦИДЕНТНИХ	
СИТУАЦИЈА И РАТНИХ ДЕЈСТАВА	30
2.5.1. Услови и мере заштите од елементарних непогода	30
2.5.2. Акцидентне ситуације/техничко технолошки удеси.....	31
2.5.3. Ратна дејства/одбрана	31
2.6. ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ	
ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ	31
IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	
 ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	32
V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ	
 ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА	33
1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА	33

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	33
3. ЗАКОНСКИ ОКВИР	35
4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	35
5. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА.....	36
 VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	37
1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ	37
2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	39
 VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	41
 ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	41

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Извештај о стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Језеро Провала“ у КО Вајска на животну средину

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши и за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања плана.

Изради Плана детаљне регулације туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Језеро Провала“ у К.О. Вајска приступило се на основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Језеро Провала“ у К.О. Вајска („Службени лист општине Бач“, број 18/15, у даљем тексту: План). Саставни део ове одлуке је Решење о изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Језеро Провала“ у К.О. Вајска, које је донело, Одељење за урбанизам, заштиту животне средине и имовинско правне послове Општинске управе Бач, под бројем 501-18/2015-IV-03, од 24. јуна 2015. године што чини основ за израду овог Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Језеро Провала“ у К.О. Вајска (у даљем тексту: Извештај).

За носиоца израде Извештаја одређен је ЈП „Завод за урбанизам Војводине“ Нови Сад, Железничка 6/III.

Извештајем о стратешкој процени су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом плана и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Разлози за израду Плана проистичу из потребе реализације стратешких приоритета у области заштите, уређења и унапређења природних и културних добара, који су утврђени Просторним планом Републике Србије од 2010. до 2020. године и Регионалним просторним планом Аутономне покрајине Војводине.

Стратешка процена утицаја представља алат кроз који се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у планска решења, с циљем спречавања или минимизације негативних утицаја на биодиверзитет, природна, културна добра и друге створене вредности, животну средину и здравље људи.

Стратешка процена утицаја на животну средину представља инструмент којим се стварају услови за оптималну заштиту животне средине у процесу просторног планирања и представља свеобухватан, комплексан и јединствен поступак.

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10) дефинисани су принципи: одрживог развоја, социјалне прихватљивости, економске оправданости и еколошке одрживости у смислу полазних основа просторног планирања. Одредбама члана 4. овог закона утврђена су начела стратешке процене:

- одрживог развоја,
- интегралности,
- предострожности,
- хијерархије и координације,
- јавности.

На тај начин обезбеђује се оквир за усклађивање техно-економских, друштвених и природних система у целокупном развоју, укључујући и просторни развој. На принципима економичности користе се природне и створене вредности, с циљем да се очува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације.

То се постиже разматрањем и укључивањем кључних аспеката животне средине у припрему и усвајање планова, пројеката и програма, утврђивањем услова за очување природних и створених вредности.

Укључивањем услова заштите животне средине у План кроз инструмент стратешке процене, даје се обавезујући - интегрални оквир заштите, реализацијом кроз одговарајуће међусекторске планове, програме и пројекте. У превентивном смислу, свака активност је планирана, односно свако планско решење је дефинисано с циљем да се спрече или смање негативни утицаји, обезбеди рационално коришћење ресурса, а ризик од акцидената и негативних утицаја на људе сведе на минимум.

Непосредан повод за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја је обавеза произашла из Решења о приступању изради стратешке процене утицаја предметног Плана на животну средину.

У складу са законским одредбама и праксом Стратешке процене у Европи, Извештај о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину структурално обрађује:

- (1) полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);
- (2) циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисања проблема и проналажења решења);
- (3) стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу – дефинисање матричног оквира процене);
- (4) смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процене утицаја у току спровођења Плана);

- (5) програм праћења стања животне средине (мониторинг – оквир за праћење спровођења Плана, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју);
- (6) коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену);
- (7) начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);
- (8) закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређења стратешке процене).

Као основно опредељење, испоштоване су одреднице просторно - планске документације вишег реда.

За потребе израде Плана коришћена је и релевантна планска, информациона и техничка документација, као и подаци добијени од надлежних органа и институција.

1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

1.1.1. Плански основ

Полазна основа за израду Плана детаљне регулације туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Језеро Провала“ у КО Вајска је усвојена планска документација:

- Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10);
- Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број 22/11);
- Просторни план простора посебне намене културног предела Бач („Службени лист АПВ“, број 14/15);
- Просторни план општине Бач („Службени лист општине Бач“, број 8/15).

На основу Програмског задатка и иницијативе корисника простора, као и на основу поменутих планова вишег реда: ПППН културног предела Бач и ППО Бач дефинисани су основна намена и основна правила уређења и грађења простора.

1.1.1.1. Просторни план Републике Србије („Службени гласник РС“, број 88/10)

У контексту заштите животне средине, један од основних циљева ППРС је одрживо коришћење природних ресурса и заштићена и унапређена **животна средина**. Према просторној диференцијацији животне средине подручје обухвата Плана спада у подручје квалитетне животне средине са преовлађујућим позитивним утицајима на човека, живи свет и квалитет живота. За ова подручја треба обезбедити решења којима се елиминишу или умањују постојећи извори негативних утицаја, односно увећавају позитивни као компаративна предност у планирању развоја. Потребно је резервисати и чувати подручја од загађивања из стратешких разлога.

1.1.1.2. Регионални просторни план АПВ („Службени лист АПВ“, број 22/11)

РПП АП Војводине је дефинисано да **заштита животне средине** представља полазну основу одрживог просторног развоја, коришћења и уређења АП Војводине, што налаже потребу интеграције и имплементације одређених мера и активности у решавању узрока проблема у овој области, који су претходно идентификовани и валоризовани.

1.1.1.3. Просторни план простора посебне намене културног предела Бач („Службени лист АПВ“, број 14/15)

V-2.3. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ТУРИСТИЧКО-СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ КОМПЛЕКС КОД ЈЕЗЕРА ПРОВАЛА

За туристичко-спортско-рекреативни комплекс код језера Провала израдом плана детаљне регулације ће се дефинисати грађевинско земљиште, као и правила уређења, изградње и заштите простора, уз поштовање следећих смерница:

- максимално очувати и заштитити постојеће воде, очувати, заштитити и ревитализовати постојеће шумске површине и прилагодити их намени – одмор, рекреација и туризам;
- могу се градити садржаји у функцији туризма, спорта и рекреације; могући видови туризма су: риболовни, еко и туризам специјализованих интересовања;
- дозвољена је изградња најразноврснијих објеката који ће бити у функцији ових видова туризма, као што су: плажа, привезиште за чамце, кампови, отворени спортски терени, излетишта, школе у природи, уметничке колоније, летње позорнице, трим стазе и шеталишта, игралиште за децу, ресторани и слични садржаји;
- комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката третира се у складу са условима Покрајинског завода за заштиту споменика културе и природе, у циљу што бољег уклапања у околни амбијент;
- уређење простора са покретним мобилијаром и осветљење утврдити у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту природе;
- режими коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозивних и др. негативних процеса и поремећаја, а уз услове и сагласности надлежних предузећа.“

...

Стратешко опредељење просторног развоја општине Бач и насеља суседних општина које улазе у обухват Просторног плана, усмерено је у контексту рационалног коришћења природних ресурса, реализације режима заштите природних добара и заштите и унапређења природних и културних вредности животне средине.

У циљу развоја предметног простора, у складу са принципима одрживог развоја, предвиђене су мере и активности за санацију, заштиту и унапређење квалитета природних ресурса и реализацију режима заштите културних и природних добара.

Концепцију одлагања комуналног отпада треба усагласити са принципима Стратегије управљања отпадом 2010-2020.

Општина Бач је, заједно са општинама Сомбор, Апатин, Кула и Озаци, потписала споразум о формирању Западнобачког региона, са регионалном депонијом на територији општине Сомбор. За предметни регион израђен је и План управљања отпадом, којим су дефинисане све активности везане за регионално депоновање отпада са територије ових општина.

1.1.1.4. Просторни план општине Бач („Службени лист општине Бач“, број 8/15)

III ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

...

2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА

...

2.5.3. Туристичко-рекреативни локалитети

- у природним срединама као што су шуме, језера, реке, могу се планирати објекти или комплекси у функцији туризма (излетнички, ловни, здравствено-реhabилитациони), спорта и рекреације (спортови на води, стрелишта, јахалишта, хиподроми, голф терени и др.) и образовања и културе (школе у природи, паркови скулптуре, уметничке колоније, летње позорнице, амфитеатри и сл.);
- за ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана уз добијене сагласности надлежних органа и служби за заштиту природе, водопривреде, енергетике и др.

Изградња и опремање објеката, намењених рекреацији, туризму, разоноди на води, спортском риболову и слично, мора бити првенствено од монтажних елемената, са неопходним санитарно-техничким уређајима. Архитектонска обрада ових објеката може се третирати слободно, са циљем, да се уклопе у ритски пејзаж.

Режими коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозионих процеса и поремећаја режима извора, потока и подземних вода.

Пожељно је да објекти имају терасу окренуту Дунаву (језеру), као органски део објекта.

На просторима који су предвиђени за подизање оваквих објеката, слободан терен мора се користити заједнички без икаквог огорађивања и парцелисања. На овим теренима вегетација је аутохтона и тај пејзаж треба и даље задржати у његовом изворном облику, не уносећи никакве нове врсте.

...

7.1. Заштита животне средине

.....

У циљу развоја општине Бач, у складу са принципима одрживог развоја, предвиђене су мере и активности за санацију, заштиту и унапређење квалитета природних ресурса и реализацију режима заштите природних и културних добара.

У циљу заштите природних ресурса од загађења, у планском периоду предвиђене су следеће мере:

- формирање јединственог регистра извора загађивања на територији Општине;
- формирање заштитног зеленила уз канале, саобраћајнице, у оквиру пољопривредног земљишта, око радних зона, фарми, комуналних и других објеката, на око 2% територије општине, ради побољшања микроклиматских услова и повећања укупне шумовитости Општине;
- очување и унапређење шумског фонда;
- снабдевање свих насеља водом највишег квалитета;
- водоснабдевање индустријских капацитета уз увођење процеса рецикулације;
- изградња канализационог система у свим насељима у Општини, уз пречишћавање отпадних вода;
- заштита изворишта за водоснабдевање;

- контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде;
- санација и рекултивација напуштених локација депонија комуналног отпада и сточног гробља и осталих деградираних простора;
- рекултивација земљишта деградираног након завршетка експлоатације опекарске глине;
- одлагање животињских лешева и ветеринарских конфиската у складу са Стратегијом управљања отпадом односно Законом о ветеринарству;
- поступање са опасним материјама спровести у складу са Законом о заштити животне средине и подзаконским актима;
- селектирање отпада на извору и увођење рециклаже као процеса смањења количине отпада за депоновање;
- укључење Општине у систем регионалног депоновања комуналног отпада на основу Споразума о формирању Западнобачког региона, са регионалном депонијом на територији општине Сомбор;
- зрада Општинског плана управљања комуналним отпадом у складу са Регионалним планом управљања комуналним отпадом за Западнобачки регион.

Концепцију одлагања комуналног отпада треба усагласити са принципима Стратегије управљања отпадом 2010-2020. Третман и одлагање комуналног отпада на основу утврђених принципа ће се одвијати на регионалном нивоу, што ће се позитивно одразити на квалитет земљишта на територији општине. Одлагању отпада треба да предходи одвојено сакупљање отпада ради његовог смањења (кабастог, опасног и рециклабилног), а након укључења у систем регионалног одлагања и затварање, санација и рекултивација постојеће депоније и сметлишта.

Општина Бач је, заједно са општинама Сомбор, Апатин, Кула и Оџаци, потписала споразум о формирању Западнобачког региона, са регионалном депонијом на територији општине Сомбор. За предметни регион израђен је и План управљања отпадом, којим су дефинисане све активности везане за регионално депоновање отпада са територије ових општина.

.....

1.1.2. Правни основ

Изради Плана детаљне регулације туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Језеро Провала“ у К.О. Вајска приступило се на основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Језеро Провала“ у К.О. Вајска („Службени лист општине Бач“. Саставни део ове одлуке је Решење о изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину туристичко-спортско-рекреативног комплекса „Језеро Провала“ у К.О. Вајска, које је донело, Одељење за привреду, пољопривреду, урбанизам и инспекцијске послове Општинске управе Бач, под бројем 501-18/2015-IV-03, од 24. јуна 2015. године.

Планска решења и Извештај о стратешкој процени, усклађени су са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 64/15);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16);
- Закон о националним парковима („Службени гласник РС“, бр. 84/15);
- Закон о култури („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 13/16 и 30/16-исправка);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон);
- Закон о регионалном развоју („Службени гласник РС“, бр. 51/09, 30/10 и 89/15-др. закон);

- Закон о територијалној организацији Републике Србије („Службени гласник РС“, број 129/07 и 18/16);
- Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 18/10, 65/13 и 15/15-УС);
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07 и 83/14-др. закон);
- Закона о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91, 71/94 и 79/05-др. закон и 83/14-др. закон);
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95, 23/01-СУС, „Службени лист СРЈ“, број 16/01-СУС и „Службени гласник РС“ бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08-др. закон, 41/09 и 112/15);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“, бр. 41/09 и 10/13-др. закон и 101/16);
- Закон о сточарству („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 93/12 и 14/16);
- Закон о ветеринарству („Службени гласник РС“, бр. 91/05, 30/10 и 93/12);
- Закон о добробић животиња („Службени гласник РС“, број 41/09);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 101/16);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Закон о јавним путевима („Службени гласник РС“, бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон и 9/16-УС);
- Закон о железници („Службени гласник РС“, бр. 45/13 и 91/15);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС и 14/16);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 25/15);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15);
- Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 107/05, 72/09-др. закон, 88/10, 99/10, 57/11, 119/12, 45/13, 45/13-др. закон и 93/14);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“ број 36/09);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 14/16);
- Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 25/15);
- Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15);
- Закон о заштити од јонизујућих зрачења и нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 93/12);
- Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника („Службени гласник РС“ број 104/09);
- Закон о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Службени гласник РС“ бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Службени гласник РС“, бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/05 - др закон и 54/15 - др. закон);
- Закон о туризму („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 99/11-др. закон, 93/12 и 84/15);
- Закон о спорту („Службени гласник РС“, број 10/16);

- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, број 101/15);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 89/15);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“ бр. 46/91, 83/92, 53/93-др. закон, 54/93, 60/93-исправка, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредби чл. 9. до 20.);
- Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, број 18/10);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, број 128/14);
- Закон о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 92/11 и 93/12);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон и 10/15);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15);
- Закон о одбрани од града („Службени гласник РС“, број 54/15);
- Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС“, бр. 105/13, 119/13 и 93/15);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС“, број 5/68);
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10);
- Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, број 31/12);
- као и други закони и прописи који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА

2.1. САДРЖАЈ ПЛАНА

Текстуални део Плана садржи следеће елементе (преглед основних поглавља Нацрта), усклађене са Правилником о садржини, начину и поступку израде планских докумената:

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД

ОПШТИ ДЕО

1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

1.1. ПРАВНИ ОСНОВ

1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ

2. ОПИС ОБУХВАТА ПЛАНА И ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

2.1. ОПИС ОБУХВАТА ПЛАНА (СА ПОПИСОМ КАТАСТАРСКИХ ПАРЦЕЛА)

2.2. ОПИС ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА СА ПОПИСОМ КАТАСТАРСКИХ ПАРЦЕЛА У ОБУХВАТУ ПЛАНА

3. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ

ПЛАНСКИ ДЕО

1 ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

1. ОПИС И КРИТЕРИЈУМИ ПОДЕЛЕ НА КАРАКТЕРИСТИЧНЕ ЦЕЛИНЕ ИЛИ ЗОНЕ

2. ДЕТАЉНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА И МОГУЋИХ КОМПАТИБИЛНИХ НАМЕНА СА БИЛАНСОМ ПОВРШИНА

2.1. САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ

2.2. ПОСЛОВНО-ТУРИСТИЧКО-УГОСТИТЕЉСКИ И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ ОБЈЕКТИ И ПОВРШИНЕ

2.2.1. Мотел са СПА објектом

2.2.2. Етно село

2.2.3. Ауто камп

2.3. ВОДЕНЕ ПОВРШИНЕ И ВОДНИ ОБЈЕКТИ

2.4. ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ

- 2.5. БИЛАНС ПЛАНИРАНЕ НАМЕНЕ ПОВРШИНА
3. ПОПИС ПАРЦЕЛА И ОПИС ЛОКАЦИЈА ЗА ЈАВНЕ ПОВРШИНЕ, САДРЖАЈЕ И ОБЈЕКТЕ
4. РЕГУЛАЦИОНЕ ЛИНИЈЕ УЛИЦА И ЈАВНИХ ПОВРШИНА И ГРАЂЕВИНСКЕ ЛИНИЈЕ СА ЕЛЕМЕНТИМА ЗА ОБЕЛЕЖАВАЊЕ НА ГЕОДЕТСКОЈ ПОДЛОЗИ
5. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ
6. КОРИДОРИ, КАПАЦИТЕТИ И УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ЗЕЛЕНИЛА СА УСЛОВИМА ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ
- 6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА
- 6.1.1. Услови за уређење саобраћајне инфраструктуре
- 6.1.2. Услови за изградњу саобраћајне инфраструктуре
- 6.1.3. Услови за прикључење на саобраћајну инфраструктуру
- 6.2. ВОДНА И КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА
- 6.2.1. Услови за уређење водне и комуналне инфраструктуре
- 6.2.2. Услови за изградњу/реконструкцију водне и комуналне инфраструктуре
- 6.2.3. Услови за прикључење на водну и комуналну инфраструктуру
- 6.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА
- 6.3.1. Услови за уређење електроенергетске инфраструктуре
- 6.3.2. Услови за изградњу електроенергетске инфраструктуре
- 6.3.3. Услови за прикључење на електроенергетску инфраструктуру
- 6.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА
- 6.4.1. Услови за уређење термоенергетске инфраструктуре
- 6.4.2. Услови за изградњу термоенергетске инфраструктуре
- 6.4.3. Услови за прикључење на термоенергетску инфраструктуру
- 6.5. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА (ЕК) ИНФРАСТРУКТУРА
- 6.5.1. Услови за уређење ЕК инфраструктуре
- 6.5.2. Услови за изградњу ЕК инфраструктуре
- 6.5.3. Услови за прикључење на ЕК инфраструктуру
- 6.6. УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИХ И СЛОБОДНИХ ПОВРШИНА
7. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА И НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА
- 7.1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ЦЕЛИНА
- 7.2. ЗАШТИТА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА
8. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ
9. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ
10. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА И РАТНИХ ДЕЈСТАВА
- 10.1. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА
- 10.2. АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ/ТЕХНИЧКО ТЕХНОЛОШКИ УДЕСИ
- 10.3. РАТНА ДЕЈСТВА/ОДБРАНА
11. ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ
12. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ
- II ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
- 2.1. ТУРИСТИЧКО - УГОСТИТЕЉСКИ ОБЈЕКТИ
- 2.1.1. КОМПЛЕКС МОТЕЛА
- 2.1.2. КОМПЛЕКС СА СПА ОБЈЕКТОМ
- 2.1.3. ЕТНО СЕЛО
- 2.1.4. АУТО КАМП
3. ИНЖЕЊЕРСКО ГЕОЛОШКИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКТА
4. ЛОКАЦИЈЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ОБАВЕЗНА ИЗРАДА ПРОЈЕКТА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ, ОДНОСНО ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ, УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА И УРБАНИСТИЧКО АРХИТЕКТОНСКОГ КОНКУРСА
5. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА
- 5.1. ЗОНА Ц – ОБЈЕКТИ И УРЕЂЕНЕ ПОВРШИНЕ У ФУНКЦИЈИ ТУРИЗМА
6. ПРИКАЗ ОСТВАРЕНИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПАРАМЕТАРА И КАПАЦИТЕТА
7. ПРИМЕНА ПЛАНА

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО:

A	ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ:	
0.	Извод из ППО Бач	-
1.	Постојећа намена површина	1 : 2 500
Б	ПЛАНСКИ ДЕО:	
2.	Граница обухвата плана	1 : 2 500
3.	Подела простора на карактеристичне целине и одређивање површина јавне намене	1 : 2 500
4.	Планирана намена површина са заштитом простора	1 : 2 500
5.	Регулационо-нивелациони план са аналитичко геодетским елементима за обележавање, планом саобраћаја и карактеристичним профилима	1 : 2 500
6.	План мреже и објеката инфраструктуре – синхрон план	1 : 2 500
7.	Карта спровођења	1 : 2 500

2.2. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА

Основни циљ Плана је адекватна организација, уређење и изградња простора, чиме ће се омогућити задовољење интереса све већег броја посетиоца за коришћењем предметног простора у рекреативне сврхе, а у исто време сачувати његову аутентичност и природне вредности.

План не садржи опште циљеве по областима и посебне циљеве, те исти нису ни разматрани у поступку вршења стратешке процене.

3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПЛАНА

Захваљујући својим природним вредностима и амбијенталним карактеристикама, већ дуги низ година (од поплаве Дунава 1926. године, када је подземна вода „провалила“ и формирала језера и пешчану обалу) локалитет се користи у сврху излетничког туризма, спорта и рекреације.

Досадашње активности општине Бач у коришћењу овог атрактивног локалитета у туристичке сврхе резултирале су 1972. године градњом угоститељско-туристичког објекта „Бачки двор“ са уређеном плажом и травнатим спортским теренима. Објекат је потпуно реновиран 2016. године и поред ресторана располаже са осам двокреветних соба.

Део акваторије језера са пешчаном обалом је претворен у уређену плажу, која представља уједно и највеће купалиште у општини Бач. Плажа је опремљена сунцобранима, кабином за пресвлачење, тушевицама, тоалетом, али и другим садржајима за спортске и забавне активности – деčја игралишта, сплав са скакаоницом, тобогани, терени за ватерполо и одбојку. У летњем периоду у току дана се окупи и до 3000 купача. Вода је богата рибом (штука, шаран, сом, амур и др.), и омиљено је место за риболовце. Током летњих месеци на локалитету језера се одржавају манифестације: мото-сусрети, затим турнир „Првенство Србије у одбојци на песку“, као и школа одбојке за најмлађе.

До наведених садржаја изграђена је приступна саобраћајница, а објекти су опремљени основном инфраструктуром: инсталације водовода и канализације (привремено водонепропусна септичка јама), електроенергетска и електронска комуникациона мрежа. Део простора под шумом користи се за неорганизовано камповање.

Интензитет посете из године у годину расте, а тиме и претња да ће се непланским коришћењем угрозити основни квалитет простора: здрава „недирнута“ природа.

Планом обухваћени простор захвата Просторним планом дефинисано прелиминарно грађевинско земљиште туристичког локалитета и катастарску парцелу пољопривредног земљишта у непосредном окружењу.

У оквиру прелиминарног грађевинског подручја налазе се површине са затеченим начином коришћења: насип, језера, шума, пашњак и њива, мотел. Парцела пољопривредног земљишта налази се у непосредној близини постојећих и планираних угоститељских садржаја и непосредно утиче на амбијенталне карактеристике њиховог окружења, па се овим Планом утврђује као део грађевинског подручја.

Саобраћај

Основна веза туристичког локалитета „Провала“ са окружењем и са општинским центром остварује се преко мреже општинских путева. Општински путеви, ОП бр. 1, Бач – Вајска - Бођани као главна насељска саобраћајница у насељу Вајска и ОП бр. 12, Вајска - мотел Провала, обезбеђују саобраћајни приступ туристичког локалитета до категорисане мреже из окружења. У исто време ови путеви фигурирају као главни апсорбери свих интернасељских и насељских саобраћајних токова.

Наведене саобраћајнице су опремљене савременим коловозним површинама, са задовољавајућим ширинама регулације и ширинама коловоза (3,0-5,5 m).

Експлоатационо стање саобраћајница се може окарактерисати као релативно добро.

Немоторна кретања у насељу и ка туристичком локалитету су заступљена у великом обиму, узимајући у обзир традицију прелажења унутарнасељских растојања, геоморфологију и конфигурацију терена.

Пешачки саобраћај се остварује у оквиру коридора главне насељске саобраћајнице, док се пешачки и бициклистички саобраћај ка самом локалитету углавном остварују по коловозним површинама. Ширине коридора општинских путева (главна насељска саобраћајница) погодују овим видовима кретања. У постојећем стању капацитети за одвијање немоторних кретања (посебно бициклистичких) нису на потребном безбедносном нивоу, јер се налазе у оквиру коловозних површина. Постојеће стање изграђености и опремљености пешачких стаза, у оквиру обухвата Плана, не пружа задовољавајући ниво комфора кретања пешака.

Хидротехничка инфраструктура

У оквиру обухвата Плана нема мелиоративних канала и других водних објеката, а простор припада сливном подручју Главног канала чије се воде пребацују у Дунав преко црпне станице „Плавна“.

Табела 1. Црпне станице у обухвату Плана

Р. бр.	Назив црпне станице	Врста ЦС (штаб/моб)	Систем за одводњавање	Локација црпне станице	Врста погона	Кота „О“ водомера (mАНВ)	Мин радни ниво (mАНВ)	Мах радни ниво (mАНВ)	Капацитет (m ³ /s)	Година изградње
1	„Плавна“	штаб.	Плавна	Дунав 1324	елект.	75.52	76.52	77.32	7.0	1972
2	„Плавна“	штаб.	Плавна	Дунав 1325	дизел.	75.52	76.52	77.32	5.0	1912

Главни канали слива и њихове карактеристике приказане су у табели 2.

Табела 2. Главни канали слива и њихове карактеристике

Ред. бр.	Канал	Слив	Дужина	Карактеристике канала на уливу			
				Ширина дна	Кота терена	Нагиб косина	Кота дна
1	Главни	Плавна	18+381	7.0	78.77	1 : 2	74.12
2	Главни	Лабудњача	1+350	5.0	78.13	1 : 2	75.55
3	Главни	Б.Н.Село	3+077	2.0	78.28	1 : 3	75.54

Језеро Провала се налази поред насеља Вајска, а настало је пробојом насипа друге одбрамбене линије још 1926. године. Површина језера износи око 40 ha и просечне је дубине око 4 – 5 метара. Прихрањује се изданском водом и водом из атмосферских талога.

Предметни насип друге одбрамбене линије налази се на катастарским парцелама бр. 4640 и 4641 К.О. Вајска.

Подземне воде

На територији општине, дубина подземних вода није уједначена и у зависности је од геоморфолошких одлика терена, близине Дунава и педолошког састава земљишта. Дубина је најмања у алувијалној равни где практично избија на површину терена, а на лесним терасама ниво осцилира на већој дубини и има тенденцију кретања ка алувијалној равни. У наредној табели приказане су карактеристике појединих бунара на територији општине.

Табела 3. Карактеристике бунара на територији општине Бач

БУНАРИ		
309 Вајска	кота терена	79.68
	вишегодишњи просек	77.83
347 Вајска	кота терена	80.1
	вишегодишњи просек	77.11

Снабдевање насеља Вајска водом за пиће обавља се са изворишта које се налази у северном делу насеља. Кота терена изворишта је око 83 m АНВ. Извориште чине два бунара у којима су захваћене подземне воде основног водоносног комплекса. Максимални ниво подземних вода је забележен 1998. године када се изједначио са нивоом површине терена. Вода је задовољавајућег квалитета. Квалитет подземних вода не задовољава нормативе за воду за пиће - садржај органских материја, амонијум јона и хлорида је изнад максимално дозвољене концентрације (МДК).

Евакуација отпадних вода се и даље врши преко непрописно изведених септичких јама, чиме се непосредно угрожава животна средина и здравље људи.

Одвођење атмосферских вода решено је отвореним каналима положеним уз уличне саобраћајнице са уливом у најближе реципијенте, водотоке, депресије на периферији насеља или непосредно у мелиоративне канале. Канали углавном не врше своју функцију због неодржавања, па су неретко засути и тада постају „упојни канали“.

У простору обухвата Плана снабдевање водом за пиће (мотел, тушеви на плажи) врши се из водоводне мреже насеља Вајска.

Евакуација отпадних вода мотела и тушева плаже врши се преко водонепропусне септичке јаме.

Електроенергетска инфраструктура

У обухвату Плана изграђена је електроенергетска инфраструктура из које се електричном енергијом снабдевају постојећи корисници. У близини обухвата Плана налази се 20 kV извод „Лабудњача“ из РП „Бач“ и 20 kV извод „Вајска“ из ТС 110/20 kV „Оџаци“. 20 kV извод „Лабудњача“ се у редовном уклопном стању напаја преко 20 kV извода „Веза Бач 1“ из ТС 110/20 kV „Оџаци“. Наведени изводи се сучељавају међусобно и са више 20 kV извода чиме се обезбеђује резервно напајање у случају кvara.

На предметном простору изграђена је једна трансформаторска станица 20/0,4 kV напонске трансформације у власништву ЕПС „Дистрибуција“, д.о.о. Београд, Огранак Електродистрибуција Сомбор, из које се напајају постојећи потрошачи.

Гасоводна инфраструктура

У обухвату Плана није изграђена гасоводна инфраструктура.

У насељу Вајска постоји изграђена гасоводна инфраструктура која није у функцији, односно није прикључена на гасоводни систем ЈП „Србијас“ -а.

За грејање постојећег објекта (мотел), као енергент користи се електрична енергија, чврсто или течно гориво.

Електронска комуникациона инфраструктура

У обухвату Плана изграђена је електронска комуникациона инфраструктура (оптички кабл).

Зелене површине

На простору обухвата Плана се налазе површине под шумом којима газдује ЈП „Војводинашуме“ које има право коришћења, на површини од 3,38 ha (катастарске парцеле број: 4649/2, 3, 4 и 9 у КО Вајска). Овим површинама се газдује на основу Посебне основе за газдовање шумама за Газдинску јединицу „Бођанска шума“. На овим површинама су заступљене шумске културе у површини од 1,33 ha и шума у површини од 1,6 ha, а чине их вештачки подигнута састојина тополе и девастирана и изданачка шума багрема (топола робуста, бела топола, багрем, бела врба, црна топола и остали тврди лишћари).

Површина под шумом од 4 а и 16 m² (катастарска парцела број 4649/12 у КО Вајска), не улази у састав ове газдинске јединице.

С обзиром на то, да су све површине на којима је шума дефинисане као грађевинско земљиште, овим шумама ће се газдовати до привођења намени.

Природна и непокретна културна добра

Посебно важни делови природе

Основни природни мотив предела чине природним путем настала језера „Провала“, „Марина рупа“ и „Негина бара“ (део). Евидентирана дубина воде (Језеро Провала је макс. дубине 25,0 m), подземна повезаност са водним режимом реке Дунав, одсуство загађивача и заступљеност рибе указују на висок степен квалитета воде. Поред водене површине језера и пешчане обале, атрактивности локације доприносе површине под шумом и површине под партерним зеленилом.

На простору обухвата Плана нема заштићених природних добара. Евидентирано је станиште заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја са ознаком ВАС14, под називом „Провала код Вајске“. Категорије овог станишта су: екстензивне агрикултуре, ливаде, рибњак, рурални мозаици, слатине, слане баре и језера, хигрофилне шуме и жбуње. На овом станишту најзначајније су следеће заштићене и строго заштићене дивље врсте: бела рода (*Ciconia ciconia*), грбац (*Cygnus olor*) и ђубасти гњурац (*Podiceps cristatus*).

Непокретна културна добра

У обухвату Плана не постоје евидентирана културна добра. У ближејем окружењу, на растојању од око 750 m источно од локалитета, налази се комплекс манастира Бођани - споменик културе од изузетног значаја.

4. ОПИС И КРИТЕРИЈУМИ ПОДЕЛЕ НА КАРАКТЕРИСТИЧНЕ ЦЕЛИНЕ ИЛИ ЗОНЕ

Основна намена Планом обухваћеног простора, која је предвиђена и плановима вишег реда, јесте туристички локалитет.

Основна подела грађевинског подручја

Подела простора грађевинског подручја унутар обухвата Плана извршена је на простор дела грађевинског подручја насеља Вајска и простор грађевинског подручја ван насеља.

Планом је, као део грађевинског подручја насеља Вајска, обухваћен део уличног коридора преко којег се садржаји туристичког локалитета саобраћајно и инфраструктурно повезују са насељем. Преостали део простора припада грађевинском подручју ван насеља, тј. комплексу туристичког локалитета, који је ван грађевинског подручја насеља.

Подела на просторно функционалне целине

У простору обухвата грађевинског земљишта туристичког локалитета разликујемо следеће просторно функционалне целине: насип, акваторије, површине под зеленилом и површине под туристичко-угоститељским објектима.

Насип, поред своје основне хидротехничке функције (друга линија одбране од поплава), представља и простор којим се планирани садржаји саобраћајно и инфраструктурно повезују са окружењем.

Аквадорије (језера) су водни садржаји настали природним путем. Њихово водено огледало и припадајућа обала својим карактеристикама (квалитет хемијског састава и дубина воде, могућност купања у летњем периоду) представљају основни мотив интересовања за уређењем обухваћеног простора и задовољења интереса свих корисника.

Површине под зеленилом су најзаступљенија намена у обухвату Плана. Састоје се од површина под партерним зеленилом (раније пашњаци и њиве) и површина под шума-парком (раније шуме). Окружујући аквадорије, својим природним карактеристикама (станишта заштићених и строго заштићених дивљих животињских врста) остварују изузетан амбијентални склоп.

Површине под туристичко-угоститељским објектима су део локалитета намењен садржајима који посетиоцима нуде туристичко-угоститељске услуге у оквиру изграђених објеката. Ове површине по врсти услуга подељене су у три целине. Једна је површина комплекса постојећег мотела „Бачки Двор“ са површином комплекса новопланираног СПА објекта. Друга целина је површина под етно селом, а трећа је организован простор ауто кампа.

Подела на површине јавне намене и остале површине

Према надлежностима у погледу уређења, грађења и коришћења, простор у обухвату Плана, дели се на површине јавне намене и остале површине:

- површине јавне намене чини простор одређен Планом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса, у складу са посебним законом. То су: насип, акваторије, површине под зеленилом и саобраћајницама (паркинг);
- остале површине чине све катастарске парцеле у обухвату Плана, које нису одређене као површине јавне намене. То су: комплекс постојећег мотела, комплекс са планираним СПА-објектом, комплекс етно села и комплекс ауто кампа.

5. ДЕТАЉНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА И МОГУЋИХ КОМПАТИБИЛНИХ НАМЕНА СА БИЛАНСОМ ПОВРШИНА

Диспозицијом садржаја на површинама јавне намене односно садржаја на осталим површинама и избором параметара њихова уређења и градње, потребно је усагласити интересе свих корисника простора, како посетиоца, тако и носиоца предузетништва у сфери уређења и градње. При томе је потребно очувати и заштитити све природне вредности и амбијенталне карактеристике.

Насип је постојећи изграђени водни објекат. Састоји се од површина под саобраћајница и површина под партерним зеленилом. Диспозиција и начин градње и уређења ових садржаја не треба да доведу у питање његову основну функцију: хидротехнички објекат друге линије одбране од поплава.

Аквадорије, као природно створени водни садржаји се састоје од воденог огледала и обале. Обала језера „Марина рупа“ је обрасла трском и као таква погодује активности риболова. Обала језера „Провала“ је пешчана и као таква погодује активности купања и адекватних спортова на и поред воде. Део захваћене аквадорије језера „Негина бара“ подудара се са воденим огледалом.

Површине под зеленилом су постојећи природом створени најзаступљенији садржаји локалитета. Заступљене су у виду партерног зеленила (травнате површине) и изражених делова под шумским растињем: шума-парк.

Површине са туристичко-угоститељским објектима су делови локалитета који се изграђују и изузев постојећег објекта мотела су углавном планирани садржаји. Комплекс постојећег мотела са комплексом планираног СПА објекта представља физички доминантан садржај, окосницу простора, са најкомплекснијом понудом услуга. Етно село је такође планирани садржај који са једне стране корисницима пружа услуге временски дужег борава у обухваћеном простору, а са друге стране својом организацијом, начином градње, уређења и коришћења, представља спону са традиционалном матрицом живљења и опхођења са природом и њеним плодовима. Постојеће активности камповања настављају се, али сада на Планом дефинисаном простору. Градња, уређење и коришћење комплекса ауто кампа усклађује се са важећим правилницима.

Саобраћајне површине остварују се у склопу захваћеног дела уличног коридора насеља Вајска (раскрсница), у склопу насипа (приступна саобраћајница), у склопу комплекса постојећег туристичко - угоститељског објекта са планираним СПА објектом (интерне саобраћајнице), те у склопу површина под зеленилом (пешачке саобраћајнице). Као самосталне, регулационом линијом издвојене саобраћајне површине остварују се у виду приступног пута ауто кампу и садржајима етно села, те у виду паркинга и осталих манипулативних површина (окретнице).

6. БИЛАНС НАМЕНЕ ПОВРШИНА

Табела 4. Намена површина у обухвату Плана

П О В Р Ш И Н Е	Намена површина	Постојећа Површина ha	%	Планирана Површина ha	%
Ж А В Н Е Н А М Е Н Е	ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	68,36	96,73	70,67	100
	ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ НАСЕЉА ВАЈСКА	0,27	0,38	0,27	0,38
	- Део уличног коридора насеља Вајска	0,27	0,38	0,27	0,38
	ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ ВАН НАСЕЉА ВАЈСКА	68,09	96,35	70,40	99,62
	- Насип	7,10	10,05	7,10	10,05
	- Саобраћајнице у оквиру насипа	0,71	1,00	1,31	1,85
	- Зелене површине у оквиру насипа	6,40	9,05	5,79	8,20
	- Језера - акваторије	10,35	14,64	10,35	14,64
	- Водено огледало	7,38	10,44	7,38	10,44
	- Обала	2,97	4,20	2,97	4,20
	- Површине под зеленилом	50,60	71,60	42,91	60,72
	- Партерно зеленило	44,69	63,24	34,69	49,09
	- Шума, парк	5,91	8,36	8,22	11,63
	- Површине под саобраћајницама	-	-	2,99	4,23
	- Приступни пут, окретнице	-	-	0,71	1,00
	- Паркинзи	-	-	2,28	3,23
О С Т А Л Е П.	- Површине са туристичко - угоститељским објектима	0,04	0,06	7,05	9,98
	- Комплекс хотела	0,04	0,6	0,21	0,30
	- Комплекс са СПА објектом			1,30	1,84
	- Етно село	-	-	3,15	4,46
	- Ауто камп	-	-	2,39	3,38
	ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	2,31	3,27	-	-
	- Пољопривредно земљиште	2,31	3,27	-	-
	УКУПНА ПОВРШИНА У ОБУХВАТУ ПЛАНА	70,67	100	70,67	100

7. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА И РАЗМАТРАНИ ПРОБЛЕМИ У ОБУХВАТУ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ

Квалитет животне средине на предметном простору је у већој мери очуван.

У контексту заштите животне средине односно карактеристика животне средине простора који ће бити изложени негативном утицају, услед изградње планираних садржаја, неопходно је нагласити да се могу очекивати одређени мањи негативни утицаји и промене у стању и квалитету природних ресурса, као и флоре и фауне. Очекује се да ће **квалитет ваздуха** у оквиру обухвата Плана претрпети одређени утицај присутног саобраћаја (аутомобили корисника простора).

Појава буке и вибрација на подручју обухваћеном Планом може бити изазвана привремено током изградње нових објеката у комплексу приобалне зоне и евентуално повећаним обимом копненог транспорта, пре свега друмског унутар комплекса.

До које мере ће повећање нивоа буке и вибрација проузроковати значајне сметње за околину, зависи од локалних услова.

Саобраћајни положај планираног комплекса, као и постојећих садржаја у комплексу, може се окарактерисати као повољан. Да би се задовољили захтеви за уређењем, опремањем и новом изградњом на овом подручју, неопходна је реконструкција постојећих путних коридора на насипу, и изградња новопланираних садржаја.

На предметном простору су делимично изграђене инсталације интерног водовода и канализације.

У току израде Плана, разматрани су постојећи и потенцијални проблеми предметног простора и предложена су адекватна решења која ће регулисати или пак ублажити постојање истих.

На територији Општине нема регистрованих извора загађивања у смислу локалног регистра извора загађивања животне средине који је надлежни орган јединице локалне самоуправе у обавези да води, у складу са Законом о заштити животне средине, као део Националног регистра.

До сада нису регистрована постројења која подлежу Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, као ни севесо постројења на територији насеља.

Реализација планиране електроенергетске инфраструктуре, уз поштовање свих потребних мера са аспекта заштите животне средине неће довести до негативних утицаја, те проблеми у Плану везано за електроенергетску инфраструктуру нису ни разматрани.

Проблеми из области заштите животне средине, везани за електронску комуникациону инфраструктуру нису разматрани у плану, с обзиром да изградња планиране и експлоатација постојеће нема негативних утицаја на животну средину.

Изградња антенских система за потребе остваривања радио-релејних веза мобилних комуникација, кабловског дистрибутивног система, интернета, радија и телевизије, који ће се у актуелном периоду реализовати, нису разматрани као објекти који ће допринети негативном утицају на животну средину, с обзиром да се негативан утицај огледа у нејонизованом зрачењу које емитују антенски системи, на веома блиским растојањима изворима зрачења од свега неколико метара. У обзир се узима да се приликом одређивања локација ових објеката, као и изградње, предузимају мере да се негативан утицај на животну средину сведе на минимум (постављањем извора ових зрачења, антена, на веће висине, на антенске стубове или друге више објекте, онемогућавањем приступа).

Поједина питања из области заштите животне средине нису била меродавна за разматрање.

Сагласно члану 6. Закона о стратешкој процени утицаја („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10), у Извештају о стратешкој процени утицаја нису посебно разматрана следећа питања:

1. **Климатске промене** и девастација озонског омотача - с обзиром да садашња и очекивана продукција CO₂ и других гасова са ефектом стаклене баште, или са утицајем на озонски омотач, на планском подручју није меродавна у негативном или позитивном смислу са становишта обавеза према међународним споразумима у вези климатских промена и заштите озонског омотача;
2. **Нејонизујуће зрачење** - с обзиром да утицај Планом предвиђених објеката који су извор таквог зрачења није идентификован као значајан на нивоу овог Плана и стратешке процене;
3. **Јонизујуће зрачење** - с обзиром да досадашња истраживања и сазнања о природном и другом зрачењу, те врсте и садржају радионуклида не индикују

опасност по здравље људи, уз поштовање прописа и обавеза из тих прописа у вези постојања и руковања материјалима и опремом која је извор зрачења (планским решењима се не предвиђају мере и радови којима би се стање у овој области животне средине могло погоршати).

8. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА)

Заштита животне средине је један од приоритетних друштвених задатака. Присутне негативне последице углавном су последица погрешно планиране изградње насеља, саобраћајних система, неконтролисане и неадекватне употребе енергије, као и непознавања основних законитости из домена животне средине.

У оквирима изнетих ставова промене које су последица прилагођавања природе потребама човека могу бити онакве какве он очекује, али могу бити, и често јесу, сасвим неповољне и за њега самог.

Скуп таквих промена за собом повлачи врло сложене последице, које у принципу имају повратно деловање на иницијаторе промена, доводећи тако до нових стања и нових последица.

Циљ вршења стратешке процене утицаја, чији је резултат израда Извештаја, је пре свега сагледавање могућих негативних утицаја на квалитет животне средине и предвиђених мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквири не стварајући конфликте у простору и водећи рачуна о капацитету животне средине на посматраном простору.

Да би се постављени циљеви остварили, потребно је сагледати Планом предвиђене активности и мере за смањење потенцијално негативних утицаја.

Стратешка процена се бави генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења заштите животне средине у Плану. У стратешкој процени, акценат је стављен на анализу планских решења, која могу имати утицаја на животну средину. У том контексту, у Стратешкој процени се анализирају могући утицаји планираних активности на животну средину и планске мере заштите које ће потенцијалне негативне ефекте Плана довести на ниво прихватљивости, а који ће се вредновати у односу на дефинисане индикаторе.

Планом нису предвиђена варијантна решења. Усвојена решења која се на директан и индиректан начин односе на заштиту животне средине, интерпретирана су у Плану, и предметним елаборатом односно Извештајем о стратешкој процени утврђено је да су у складу са основним принципима одрживог развоја у погледу свих даљих активности на простору обухвата Плана.

У случају не реализовања Плана, досадашње негативне тенденције у уређењу и коришћењу предметног простора ће се вероватно одвијати према следећем сценарију:

- неадекватна изградња ће бити праћена повећањем загађивања земљишта, подземних и површинских вода и ваздуха;
- не реализовањем изградње и модернизације инфраструктуре наставиће се сценарио угрожавања животне средине и природних вредности предметног простора;
- промена структуре пољопривредног земљишта и шумског земљишта;
- деградирање водних ресурса и земљишта услед неадекватног третмана отпадних вода и не реализовања изградње капацитета инфраструктуре за одвођење комуналних вода;
- изостајање развоја категорије заштитних појасева зеленила.

9. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Услед карактеристика подручја у обухвату Плана, непосредног и ширег окружења, постојећих и планираних намена и функција, у поступку израде Плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења. Услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења и саставни су део Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину.

Рани јавни увид материјала за израду Плана одржан је у периоду од 06.03.2017. до 22.03.2017. године и био је доступан на званичној интернет адреси општине Бач, органа надлежног за послове урбанизма. Јавна презентација материјала за израду Плана одржана је у Бачу, 17.03.2017. године, на којој су присуствовали представници заинтересованих институција и органа.

Услови добијени од надлежних органа и институција су:

1. ЈП „Србијагас“, Нови Сад,
2. Републички хидрометеоролошки завод, Београд,
3. Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Управа за ванредне ситуације у Новом Саду, Нови Сад,
4. Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад,
5. Општина Бач, Општинска управа Бач, Одељење за урбанизам, заштиту животне средине и имовинско правне послове, Бач,
6. Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај, Нови Сад,
7. Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Београд,
8. Електропривреда Србије, Огранак електродистрибуција Сомбор, Сомбор,
9. Нис, Нови Сад,
10. Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Београд,
11. Телеком Србија, Регија Нови Сад, Извршна јединица Нови Сад, Нови Сад,
12. Електромрежа Србије, Београд,
13. Републички сеизмолошки завод, Београд.

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Општи и посебни циљеви стратешке процене дефинисани су на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу општине, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, услова надлежних органа и институција, као и проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Плану.

Генерално, општи циљ стратешке процене представља **одрживо коришћење простора обухваћеног Планом како би се обезбедили адекватни услови за живот и здравље људи.**

Основни разлог за израду Плана, је стварање услова за реализацију регионалних и локалних интереса у оквиру граница посебне намене у складу са условима заштите природе који се заснивају на вредновању и процени могућих утицаја на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана.

2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Посебни циљеви стратешке процене утицаја Плана на животну средину утврђују се на основу анализе стања животне средине, значајних и битних питања, проблема, ограничења и потенцијала подручја у обухвату Плана, као и приоритета за решавање еколошких проблема у складу са општим циљевима и начелима заштите животне средине. Одрживо планирање и коришћење простора, представља услов превентивне заштите и побољшања стања у простору и животној средини у обухвату Плана и очувања природних вредности и ресурса, природних и културних добара.

На основу интегралне анализе стања животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине, дефинисани су **посебни циљеви стратешке процене:**

1. Заштита и одрживо коришћење природних ресурса;
2. Инфраструктурно опремање комплекса у оквиру обухвата Плана у складу са основним принципима одрживог развоја;
3. Заштита и одрживо коришћење пољопривредног и шумског земљишта;
4. Заштита биодиверзитета, станишта и предела;
5. Мониторинг животне средине.

3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу дефинисаних посебних циљева врши се избор одговарајућих индикатора Стратешке процене.

Индикатори који репрезентују стање животне средине на неком простору морају бити лако разумљиви, транспарентни и да показују поуздане сигнале о значајним трендовима појава, који ће се тако исказати да ће репрезентовати конкретне ситуације и да током времена могу бити упоредиви.

Индикатори представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење и извесне променљиве вредности, а неопходни су као улазни подаци за планирање.

Приказ индикатора одрживог развоја је често лимитиран начином прикупљања и обраде статистичких података и траже дужи период обраде података, јер су у већини случајева изведени показатељи у Србији, за које је неопходна статистичка обрада на основу постојеће статистичке документације.

За индикаторе стања животне средине које није могуће квантитативно коментарисати услед недостатка података, могуће је квалитативно оценити кроз одређене утицаје или активности у простору, за које се очекује или процењује да могу имати значајне утицаје на животну средину.

У складу са Правилником о Националној листи индикатора заштите животне средине, на предметном простору су дефинисани релевантни индикатори, који су приказани у табели 5.

Табела 5. Преглед Посебних циљева стратешке процене и индикатора заштите животне средине релевантних за подручје Плана

Посебни циљеви Стратешке процене	Индикатори
Заштита и одрживо коришћење природних ресурса;	1. Годишње количине исцрпљене подземне и површинске воде, апсолутно и као део од укупне обновљиве количине воде (m ³ ,%)
Инфраструктурно опремање комплекса у оквиру обухвата Плана у складу са основним принципима одрживог развоја;	2. % отпадних вода које се пречишћавају
Заштита и одрживо коришћење пољопривредног и шумског земљишта;	3. Присуство фекалних бактерија у води за пиће (%) ¹
Заштита биодиверзитета, станишта и предела;	4. БПК ₅ у водотоцима (mg/l кисеоника потрошеног у 5 дана, на константној температури од 20°C)
Мониторинг животне средине	5. Промена намене земљишта (%)
	6. Површине под природним пределима
	7. Удео шумског земљишта у укупном земљишту (%)
	8. Стварање отпада (t/становнику)
	9. Учешће обновљивих извора енергије у укупној потрошњи енергије (%)
	10. Интензитет туризма

Индикатори дефинисани у претходној табели дефинисани су са циљем праћења реализације планских, а не технолошких решења, у планском периоду, уколико се за то укаже потреба.

4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде Стратешке процене односно на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања.

Међутим, стратешка процена утицаја је делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама. Да би биле потпуно компатибилне, процедура израде стратешке процене утицаја треба да се преплиће са процедуром израде планова.

Табела 6 приказује принцип по којем се руководило при изради ова два документа, односно приказана је веза између фаза израде Плана и стратешке процене утицаја Плана на животну средину.

Табела 6. Веза између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја

ИЗРАДА ПЛАНА	ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно комисије за планове	Узајамни утицај ових фаза – пре доношења Одлуке о изради планског документа прибавља се мишљење о предлогу одлуке да се (не)израђује СПУ
Одлучивање о изради СПУ према претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација	
Доношење Одлуке о изради Плана	Доношење Одлуке о изради Извештаја о СПУ
Израда материјала за рани јавни увид Плана	СПУ планског документа на животну средину (анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама...) – формулисање Извештаја о стратешкој процени
Израда Нацрта Плана	

1 Према упутствима СЗО за квалитет воде за пиће

ИЗРАДА ПЛАНА		ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)
Стручна контрола Нацрта Плана	Узајамни утицај ових фаза	Мишљење заинтересованих органа и организација
Јавни увид у Нацрт Плана	Узајамни утицај ове две фазе – у пракси се оба елабората истовремено излажу на јавни увид	Јавни увид у Извештају о СПУ
Доношење Плана	Орган надлежан за израду планског документа не може исти упутити у процедуру усвајања без Сагласности на Извештају о СПУ	Оцена и сагласност на Извештају од стране надлежног органа
Спровођење Плана	Узајамни утицај ових фаза	Имплементација мера заштите и мониторинг према Извештају о СПУ

Циљеви стратешке процене су, с обзиром на паралелну израду ова два документа, у потпуности усаглашени са циљем Нацрта Плана.

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

1. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Стратешком проценом су анализирана сва планска решења и извршено је идентификовање оних која, у одређеној мери, могу угрозити квалитет елемената животне средине, у фази реализације Плана.

Акценат је стављен на анализу планских решења, која доприносе заштити животне средине и подизању квалитета живота на посматраном простору, те се у том контексту, анализирају могући утицаји планираних активности на животну средину и планске мере заштите, које ће потенцијалне негативне ефекте Плана довести на ниво прихватљивости, а који ће се вредновати у односу на дефинисане индикаторе.

Циљ израде Стратешке процене предметног Плана на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја на квалитет животне средине и предвиђених мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире не стварајући конфликте у простору и водећи рачуна о капацитету животне средине на посматраном простору.

Процена утицаја варијантних решења

Закон о стратешкој процени утицаја не прописује шта су то варијантна решења Плана, која подлежу стратешкој процени утицаја, тако да се у у пракси разматрају две варијанте:

Варијанта 1 - уколико не дође до спровођења планских решења и
Варијанта 2 - уколико се реализују планска решења.

Ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте које би имало реализовање или не реализовање предметног Плана, стратешка процена ће се бавити разрадом варијанте да се План не реализује и варијанте реализације Плана и предвиђених решења у свим дефинисаним областима које су релевантне са аспекта заштите животне средине.

Циљеви стратешке процене

- Заштита и одрживо коришћење природних ресурса;
- инфраструктурно опремање комплекса у оквиру обухвата Плана у складу са основним принципима одрживог развоја;
- заштита и одрживо коришћење пољопривредног и шумског земљишта;
- заштита биодиверзитета, станишта и предела;
- мониторинг животне средине.

Табела 7. Процена утицаја сектора Плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења

Сектор Плана	Сценарио развоја	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ				
		1	2	3	4	5
Заштита природних ресурса	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+
Заштита природних вредности и предела	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+
Заштита животне средине и здравља становништва	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+
Унапређење водопривредне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	0/-
Изградња и обнављање енергетске инфраструктуре	ВАРИЈАНТА 1	-	0	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	0
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	ВАРИЈАНТА 1	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА 2	+	+	+	+	+

+ укупно позитиван утицај; - укупно негативан утицај; 0 неутралан утицај

Разлози за избор најповољнијег варијантног решења

На основу члана 15. Закона о стратешкој процени утицаја обавезно је поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења. Резимирајући позитивне и негативне ефекте, у погледу варијанти Плана, може се констатовати следеће:

1. Варијанта да се План не донесе: просторни развој би се одвијао у правцу недовољне интеграције система заштите животне средине, неадекватног и неодрживог коришћења предметног простора, што би довело до даљег угрожавања природних ресурса, нарушавања водног режима и неадекватног коришћења пољопривредног и шумског земљишта као и водених површина у обухвату Плана.
2. Варијанта да се План имплементира: могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, имајући у виду да ће планирани начин коришћења простора у обухвату Плана допринети коришћењу у складу са основним принципима одрживог развоја који подразумевају коришћење уз истовремено очување ове јединствене предеоне и природне целине.

На основу изнетог може се закључити да је варијанта доношења предложеног Плана повољнија у односу на варијанту да се План не донесе.

Евалуација карактеристика и значаја утицаја планских решења

На основу дефинисаних правила коришћења простора у оквиру Плана, створиће се и услови за развој могућих комплементарних намена, садржаја и активности везаних за туризам, спорт и рекреацију на планском подручју, уз поштовање основне намене и принципа одрживог развоја.

У претходној табели извршена је квалитативна експертска процена позитивних и негативних утицаја појединих сектора Плана на животну средину, у поређењу са ефектима варијанте да се План не примени. У наставку стратешке процене утицаја извршена је евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења предложене варијанте Плана на животну средину и елементе одрживог развоја.

Значај утицаја процењује се у односу на величину/интензитет утицаја (Табела 8) и просторне размере (Табела 9) на којима се може остварити утицај. Утицаји, односно ефекти, планских решења, према величини промена се оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак плус за позитивне промене. Овај систем вредновања примењује се како на појединачне индикаторе утицаја, тако и на сродне категорије преко збирних индикатора.

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде Плана.

Вероватноћа утицаја оцењује се према скали приказаној у Табели 10.

Табела 8. Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	- 3	Јак негативан утицај
Већи	- 2	Већи негативан утицај
Мањи	- 1	Мањи негативни утицај
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није примењиво
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

Табела 9. Критеријуми за оцењивање просторних размера утицаја

Размере утицаја	Ознака	Опис
Регионални	Р	Могућ утицај у оквиру простора регије
Локални	Л	Могућ утицај у некој зони или делу територије плана

Табела 10. Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	утицај извесан
више од 50%	В	утицај вероватан
мање од 50%	М	утицај могућ

Вероватноћа утицаја може дакле бити од потпуно извесне (100%) до ситуације у којој је утицај готово невероватан. Ова чињеница је посебно важна јер тако одређено планско решење које генерално има изразито јак нпр. негативан утицај, у конкретном случају може бити потпуно невероватно па се самим тим његов утицај не може окарактерисати као стратешки значајан.

На основу критеријума процене величине и просторних размера утицаја планских решења на циљеве стратешке процене врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева стратешке процене. Приказана и анализирана планска решења дата су у Табели 11.

Имајући у виду да опште дефинисана планска решења обухватају и посебна планска решења, а са аспекта заштите животне средине, односно циљева СПУ нема суштинске разлике у вредновању посебних циљева, у односу на посебне циљеве СПУ који се свакако свде на правила уређења и коришћења простора, у наредној анализи вреднована су због поједностављености поступка посебна планска решења као област а не свако појединачно

Табела 11. Планска решења обухваћена проценом утицаја

Бр.	ПЛАНСКО РЕШЕЊЕ ПО ОБЛАСТИМА
1.	Реконструкција постојећег локалног пута и изградња нових приступних путева ради обезбеђења саобраћајног приступа планираним садржајима.
2.	Изградња паркиралишта за прихват аутомобила у летњем периоду за време и интензивне посете
3.	Изградња хидротехничке, електроенергетске, електрокомуникационе и термоенергетске инфраструктуре
4.	Изградња туристичко – угоститељско – рекреативних садржаја: СПА – објекат, етно село, ауто камп.
5.	Уређење акваторије језера и режима коришћења за купање и спортове на води
6.	Уређење слободних зелених површина под партерним зеленилом и површина под шума-парком у обухвату Плана
7.	Уређење акваторије језера и дела слободних зелених површина под партерним зеленилом и режим коришћења за потребе одржавања манифестација (турнир у одбојци, скупови, школа у природи и сл.

Табела 12.Процена величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Области планских решења	Циљеви стратешке процене				
	1	2	3	4	5
Заштита природних ресурса	+3	+3	+3	+3	+3
Заштита природних вредности и предела	+3	+3	+3	+2	+3
Заштита животне средине и здравља становништва	+2	+3	+3	+2	+2
Унапређење водопривредне инфраструктуре	+1	+3	+3	+3	+3
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	+2	+1	0	+1	0
Изградња и обнављање енергетске инфраструктуре	+1	+1	0	0	0
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	+2	+2	+2	+1	+1

Из приложене табеле закључује се да највећи број планских решења односно области планских решења има позитиван утицај са аспекта заштите животне средине.

Табела 13. Процена просторних размера планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Области планских решења	Циљеви стратешке процене				
	1	2	3	4	5
Заштита природних ресурса	Л	Л	Л	Л	Л
Заштита природних вредности и предела	Л	Л	Л	Л	Л
Заштита животне средине и здравља становништва	Л	Л	Л	Л	Л
Унапређење водопривредне инфраструктуре	Л	Л	Л	Л	Л
Унапређење саобраћајне инфраструктуре		Л			
Изградња и обнављање енергетске инфраструктуре	Л			Л	Л
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	Л	Л	Л	Л	

Из приложене евалуације планских решења са аспекта просторних размера утицаја планских решења на подручје обухваћено Планом закључује се да највећи број планских решења има локални карактер са аспекта заштите животне средине.

Табела 14. Процена вероватноће утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Области планских решења	Циљеви стратешке процене				
	1	2	3	4	5
Заштита природних ресурса	И	И	И	И	В
Заштита заштићених природних вредности и предела	И	И	И	И	И
Заштита животне средине и здравља становништва	И	И	И	И	И
Унапређење водопривредне инфраструктуре	И	И	И	И	В
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	М	М		М	
Изградња и обнављање енергетске инфраструктуре					
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	И	И	И	И	М

Из приложене евалуације планских решења са аспекта вероватноће утицаја планских решења на подручју обухваћеном Планом закључује се да највећи број планских решења има карактер извесног са аспекта заштите животне средине.

Кумулативни и синергетски ефекти

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја (члан 15.) стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката.

Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на подручју Плана.

Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја.

У табели 15, на основу вредновања, извршена је анализа кумулативних и синергетских утицаја планских решења.

Табела 15. Вредновање карактеристика утицаја Плана

Врста утицаја	Вероватноћа утицаја	Природа утицаја	Интензитет активности у простору	Трајање (Временска димензија)	Просторна димензија
Позитиван(+) Негативан(-) Неутралан(Н)	Известан (И) Могућ (М) Није могућ(НМ)	Кумулативан (К) Кумулативан-синергијски (КС) Синергијски (СИ) Појединачан-спорадичан (ПС)	Јак позитиван (ЈП) Позитиван (П) Мањи негативан (МН) Негативан (НГ)	Краткорочан (Кр) Средњорочан (Ср) Дугорочан (Др)	Локални (Л) Регионални(Рег) Национални(Нац)

Табела 16. Идентификација могућих кумулативних и синергетских ефеката

Области планских решења	Циљеви стратешке процене														
	1			2			3			4			5		
Заштита природних ресурса	+	И	КС	+	И	С	+	И	С	+	И	ПС	+	И	ПС
	ЈП	Ср	Р	ЈП	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Р
Заштита природних вредности и предела	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	Н	М	ПС	Н	М	ПС
	ЈП	Ср	Л	П	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Р
Заштита животне средине и здравља становништва	+	И	КС	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	СИ
	ЈП	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Р
Унапређење водопривредне инфраструктуре	+	И	КС	Н	М	СИ	Н	М	СИ	Н	И	СИ	Н	НМ	СИ
	П	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Р	П	Ср	Р
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	+	М	КС	+	М	СИ	+	М	СИ	+	М	СИ	+	НМ	ПС
	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л
Изградња и обнављање енергетске инфраструктуре	+	М	КС	Н	М	ПС	Н	М	ПС	Н	М	ПС	Н	М	ПС
	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	+	И	КС	Н	И	КС	Н	И	КС	Н	И	КС	Н	И	КС

На основу вредновања величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја, по секторима Плана може се закључити да ће утицаји планских решења имати врло повољан, односно повољан утицај са аспекта животне средине. Са аспекта просторних размера велики број планских решења, по областима, имаће регионални значај, док ће изградња саобраћајне инфраструктуре и модернизација енергетске имати локални значај, само на територији Плана. У односу на вероватноћу утицаја, највећи број планских решења, по областима има известан позитиван утицај на заштиту животне средине предметног подручја.

2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

2.1. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ЦЕЛИНА

На станишту заштићених и строго заштићених дивљих врста које се налази на грађевинском подручју насеља, дозвољено је планирање туристичко-спортско рекреативног комплекса под следећим условима:

- Забрањене су активности које могу да доведу до уништавања јединки заштићених и строго заштићених дивљих врста;
- Максимално очувати постојеће зелене површине у оквиру обухвата Плана и повезати их са планираним;

- За озелењавање простора је забрањена примена инвазивних врста;
- Паркинг просторе равномерно покрити високим лишћарима;
- Забрањено је привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје;
- Осветљење хотела и спа објекта, етно села, ауто кампа и других садржаја, не треба усмеравати ка зеленим површинама (крошњама дрвећа и осталим зеленим површинама у окружењу) и обали језера;
- Пронађена геолошка-палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.), која би могла да представљају заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећивања и крађе.

2.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

У обухвату Плана нису евидентирана културна добра. Уколико се приликом уређења и изградње наиђе на локалитет са археолошким остацима потребно је обавестити надлежни Завод за заштиту споменика културе и поступати по датим условима.

2.3. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

Енергетски ефикасна градња подразумева изградњу објекта на начин да се обезбеди удобан и конфоран боравак у објекту у свим временским условима, са што мање утрошене енергије. Без обзира да ли је реч о техничким или нетехничким мерама, или о променама у понашању, све мере подразумевају исти, или чак и виши, степен оствареног комфора и стандарда. У контексту одрживог развоја, где се подразумева развој који задовољава данашње потребе, а при том се не угрожава могућност да и будуће генерације задовоље своје потребе, може се говорити и о одрживој градњи.

Важно је истаћи међутим, да мере за даље побољшавање енергетских карактеристика објекта не смеју да буду у супротности са другим суштинским захтевима, као што су приступачност, рационалност и намеравамо коришћење објекта.

Енергетски ефикасна изградња реализује се:

- Правилним избором локације и добром оријентацијом објекта (пројектовањем и позиционирањем објекта према климатским аспектима, изложености сунцу и утицају суседних објеката);
- Коришћењем нових конструктивних решења са традиционалним и савременим грађевинским материјалима који нису штетни по окружење (еколошки материјали);
- Применом адекватног омотача објекта (топлотна изолација зидова, кровова и подних површина), применом прозора са адекватним карактеристикама (ваздушна заптивност, непропустљивост и друге мере);
- Реализацијом пасивних соларних мера, као што су: максимално коришћење сунчеве енергије за загревање објекта (оријентација објекта према јужној, односно источној страни света), заштита од сунца, природна вентилација и сл;
- Изградњом објекта за производњу енергије на бази алтернативних и обновљивих извора енергије (коришћењем локалних обновљивих извора енергије);
- Уградњом савремених система грејања, хлађења и вентилације објекта, уградњом адекватних система за одвођење дима, система за грејање потрошне воде, система за снабдевање питком водом и уградњом савремених система осветљења (примена савремених сијалица и светиљки ради обезбеђења потребног квалитета осветљености), електричних инсталација и остале електричне опреме;
- Подизањем зеленила у складу са планским решењем (смањење загревања тла и стварање амбијента сличног природном);
- Садњом аутохтоних врста и неинвазивних адаптивних биљних сорти чиме се чува локални биодиверзитет.

Одржива градња мора да осигура квалитет изградње (конструкција и обликовање) и трајност, уз финансијску, економску и еколошку прихватљивост.

2.4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

У складу са планираним концептом уређења подручја у обухвату Плана, који је опредељен за изградњу туристичко спортско рекреативног комплекса и уређење простора у функцији туризма, потребно је дефинисати мере заштите животне средине (мере заштите ваздуха, воде, земљишта, мере заштите од буке), као и мере заштите природних вредности.

Обавезно је заштитити и очувати постојећи водни ресурс, као и вршити редовну контролу исправности воде (физичко-хемијску и микробиолошку исправност) која се користи за рекреацију у циљу заштите здравља људи у складу са законском регулативом. Такође, обавезно је вршити заштиту земљишта у смислу превенције од појаве ерозивних процеса и загађења, као и постојеће шумске површине, које је могуће користити искључиво у функцији одмора, рекреације и туризма.

Спровођењем мера заштите вршиће се контролисано опремање простора потребном инфраструктуром, као и изградња и функционисање објеката у функцији туризма, тако да се обезбеди одржив развој ширег подручја уз заштиту природних ресурса и вредности, као и културног наслеђа.

У контексту обезбеђења функционалности простора у складу са потребама и ублажавања или спречавања негативних утицаја на квалитет животне средине предметног простора, у циљу конкретних решења, предвиђено је:

- Снабдевање санитарном водом за пиће свих потрошача прикључењем на насељску водоводну мрежу;
- Одвођење отпадних вода упуштањем у насељску канализациону мрежу, преко уређаја за пречишћавање;
- Одвођење атмосферских вода зацељеном мрежом и отвореним каналима, уз третман пречишћавања пре упуштања у реципијент;
- Озелењавање простора у обухвату Плана формирањем планираних категорија, које ће бити у функцији заштите и очувања природног амбијента;
- Одлагање комуналног отпада у контејнере;
- Обезбеђење мера заштите од пожара, као и заштите људи и материјалних добара од елементарних непогода;
- Уважавање прописаних мера заштите природних целина.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину надлежни орган може прописати обавезу израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину.

За предметни План израђена је Стратешка процена утицаја на животну средину, којом су вредновани очекивани утицаји код спровођења планских решења, а у складу са њима су дефинисане посебне мере заштите животне средине.

2.5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, АКЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА И РАТНИХ ДЕЈСТАВА

2.5.1. Услови и мере заштите од елементарних непогода

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на могуће природне и друге појаве које могу да угрозе здравље и животе људи или да проузрокују штету већег обима на простору за који се План ради, као и прописивање мера заштите за спречавање елементарних непогода или ублажавање њиховог дејства. Законом о ванредним ситуацијама установљене су обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама.

Подручје обухваћено Планом може бити угрожено од: земљотреса, метеоролошких појава: атмосферско пражњење и атмосферске падавине (киша, град), ветрова и пожара, техничко-технолошких несрећа/акцидената, ратних разарања.

Према подацима Републичког сеизмолшког завода, на карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, у обухвату Плана је утврђен VII степен сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98). У односу на структуру тј. тип објекта дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације. На основу интензитета и очекиваних последица земљотреса, сматра се да ће се за VII степен манифестовати „силан земљотрес“. При пројектовању и утврђивању врсте материјала за изградњу објеката обавезно је уважити могуће ефекте за наведене степене сеизмичког интензитета према ЕМС-98, како би се максимално предупредиле могуће деформације објеката под сеизмичким дејством.

Мере заштите од *земљотреса* су правилан избор локације за градњу објеката, примена одговарајућег грађевинског материјала, начин изградње, спратност објеката и др., као и строго поштовање и примена важећих грађевинско техничких прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју (за земљотрес јачине VII степени). Мере заштите од земљотреса обезбедиће се и поштовањем регулационих и грађевинских линија, односно, прописане минималне ширине саобраћајних коридора и минималне међусобне удаљености објеката, како би се обезбедили слободни пролази у случају зарушавања.

Заштита објеката од *атмосферског пражњења* обезбедиће се извођењем громобранске инсталације у складу са одговарајућом законском регулативом.

Кишном канализацијом треба омогућити одвођење *атмосферских вода* са саобраћајница, кровова и осталих површина до реципијената.

Заштита од *града* се обезбеђује лансирним (противградним) станицама. На подручју КО Вајска налазе се три лансирне станице, са којих се током сезоне одбране од града испуљују противградне ракете које спадају у I категорију експлозивних материја.

Законом о одбрани од града уведена је заштитна зона око лансирних станица у којој је ограничена изградња нових и реконструкција постојећих објеката, као и извођење радова који могу нарушити испуљивање противградних ракета на градоносне облаке. Изградња нових објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирних станица система одбране од града, могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Преовлађујући *ветрови* на овом простору дувају из југоисточног правца (кошава) и северозападног правца. Основне мере заштите од ветра су дендролошке мере које подразумевају формирање одговарајућих ветрозаштитних појасева уз саобраћајнице.

Настајање *пожара*, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Мере заштите од пожара обухватају урбанистичке и грађевинско-техничке мере

заштите, односно подразумевају примену техничких прописа и стандарда који регулишу ову област при пројектовању и изградњи свих објеката који су планирани на овом простору.

Заштита од пожара обезбеђује се:

- поштовањем задатих регулационих и грађевинских линија,
- дефинисањем изворишта за снабдевање водом и обезбеђивањем капацитета насељске водоводне мреже, односно довољне количине воде за ефикасно гашење пожара;
- градњом саобраћајница према датим правилима (потребне минималне ширине, минимални радијуси кривина и сл.);
- обезбеђивањем услова за рад ватрогасне службе (приступних путева и пролаза за ватрогасна возила);
- поштовањем прописа при пројектовању и градњи објеката (удаљеност између зоне становања и зоне предвиђене за пословне, помоћне и објекте специјалне намене и сл.

2.5.2. Акцидентне ситуације/техничко технолошки удеси

У контексту процене појаве акцидената, на основу доступних података, утврђено је да се у обухвату предметног Плана, као и на целој територији Општине Бач, **не налазе севесо постројења/комплекси.**

2.5.3. Ратна дејства/одбрана

За простор који је предмет израде Плана детаљне регулације, **нема посебних услова и захтева** за прилагођавање потребама одбране земље коју прописују надлежни органи.

У складу са Законом о ванредним ситуацијама ради заштите од елементарних непогода и других несрећа, органи локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна лица, у оквиру својих права и дужности, дужна су да обезбеде да се становништво, односно запослени, склоне у склоништа и друге објекте погодне за заштиту.

Склањање људи, материјалних и културних добара подразумева планирање и коришћење постојећих склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Приликом коришћења склоништа за мирнодопске потребе, не могу се вршити адаптације или реконструкције које би утицале или би могле утицати на исправност склоништа, нити се склоништа могу користити у сврхе које би погоршале њихове хигијенске и техничке услове.

Као други заштитни објекти користе се подрумске просторије и друге подземне просторије у стамбеним и другим зградама, прилагођене за склањање људи и материјалних добара. Приликом изградње објеката са подрумима, препорука је да се над подрумским просторијама гради ојачана плоча која може да издржи урушавање објекта. У случају да објекти немају подрум, препорука је да се над приземним просторијама гради ојачана плоча.

2.6. ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

У склопу свих садржаја у Планом обухваћеном простору неопходно је обезбедити услове за несметано кретање особа са посебним потребама у простору, у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката,

којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС“, број 22/15).

У том контексту треба предвидети пешачке стазе са рампама (одговарајућег нагиба и ширине) на местима денivelације између разних категорија саобраћајних површина. Из истих разлога, потребно је обезбедити и одређени минимални број паркинг места за хендикепирана лица на планираним паркинг површинама (унутар Зоне Ц).

Поред ових мера, приликом израде одговарајуће пројектно техничке документације за поједине грађевинске објекте, треба предвидети уобичајене мере за заштиту инвалидних лица у самим објектима, као што су прилагођавање улазне партије и омогућавање несметане комуникације унутар објекта.

IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

За потребе образовања нових грађевинских парцела за уређење површина јавне намене, као и за разграничење површина јавне намене од осталих површина неопходно је изградити **пројекат парцелације, односно препарцелације**. Локације за које је обавезна израда пројекта препарцелације су:

- акваторије,
- коридори нових саобраћајница,
- паркинг,
- шуме-паркови,
- комплекс мотела
- комплекс са СПА објектом,
- комплекс етно села,
- комплекс ауто кампа.

Урбанистички пројекат се израђује за потребе урбанистичко-архитектонске разраде локације, за формирану грађевинску парцелу или грађевински комплекс. Урбанистичким пројектом се за одређену зону дефинише урбанистичко-архитектонско решење планиране изградње, а у складу са условима за изградњу и урбанистичким показатељима који су дати овим Планом као смернице, те правилницима и условима надлежних јавних предузећа и установа. Изради урбанистичког пројекта може се приступити и за потребе урбанистичко-архитектонске разраде за све оне специфичне, сложеније садржаје када је неопходно прецизирати правила грађења, због значаја објекта или због обима изградње, за које надлежни општински орган утврди да је пре издавања локацијских услова потребна израда урбанистичког пројекта.

За потребе дефинисања урбанистичко-архитектонске разраде неопходно је изградити урбанистички пројекат за:

- комплекс мотела
- комплекс са СПА објектом
- комплекс етно села
- комплекс ауто кампа

У обухвату Плана не постоје локације за које је обавезно расписати **урбанистичко архитектонски конкурс**.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган може прописати обавезу израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са: Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину.

У складу са наведеним Законом и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројеката, за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката, за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) инвеститори су дужни да се обрате, пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу објеката са Листе II, надлежном органу за послове заштите животне средине. Надлежни орган ће одлучити о потреби израде студије о Процени утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби израде или ослобађању од израде студије.

Поступак процене утицаја треба спровести по фазама у поступку процене утицаја, како је то прописано поменутиим Законом. Начелни садржај студије о Процени утицаја на животну средину прописан је чланом 17. поменутог Закона, а егзактан обим и садржај студије се одређује одговарајућим решењем од стране надлежног органа.

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА

Предложене мере заштите животне средине у Плану могу се успешно имплементирати у пракси. Програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана садржи, према Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину следеће ставке:

- 1) опис циљева Плана;
- 2) индикаторе за праћење стања животне средине;
- 3) права и обавезе надлежних органа и
- 4) поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја.

1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА

Предметни план садржи само основни циљ који је наведен у претходним поглављима Извештаја.

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

Имајући у виду дефинисане циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, који је у планском периоду неопходно пратити како би се могла вршити оцена планских решења односно њихов позитиван утицај на подручје обухваћено Планом.

Предлог индикатора за праћење стања животне средине предлага се на основу дефинисаних циљева стратешке процене и дат је у табели бр. 5.

Имајући у виду обухват Плана, постојеће и будуће садржаје, као и могућа загађења, мониторинг се односи на:

- контролу квалитета ваздуха;
- контролу и праћење квалитета вода;
- праћење квалитета земљишта контролом концентрација загађујућих супстанци.

Мониторинг квалитета ваздуха

Законом о заштити ваздуха прописан је законски оквир за проучавање и праћење квалитета ваздуха, који за циљ има контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и

утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Контрола квалитета ваздуха се остварује праћењем нивоа загађујућих материја у ваздуху у складу са Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13) и Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

Предметним Извештајем, не предвиђа се обавеза вршења контрола квалитета ваздуха.

Мониторинг квалитета воде

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.

Праћење стања загађености вода врши се систематским испитивањем квалитета површинских и подземних вода на прописан начин, на основу Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање, Уредбе о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци, које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање и Правилника о опасним материјама у водама.

У циљу утврђивања мера, које треба предузимати ради заштите вода од загађивања и контроле резултата реализованих мера заштите, потребно је, поред систематског праћења квалитета површинских и подземних вода, које врши Републички хидрометеоролошки завод, додатно вршити и контролу квалитета површинских и подземних вода у циљу сагледавања:

- утицаја присутних загађујућих материја;
- врста загађујућих материја и степена њиховог дејства на водопријемник;
- могућности елиминације штетног и опасног дејства присутних материја.

Посебна испитивања се обављају у циљу одређивања обима и могућности последица хаваријског загађивања, провере и дефинисања техничких решења и за друге намене, према посебно утврђеним програмима.

Предметном стратешком проценом предвиђа се праћење квалитета воде у језеру које се користи за купање.

Мониторинг квалитета земљишта

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15) и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које се утврди евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Локације на којима је депонован незагађен материјал од ископавања (земља) не припадају контаминираним локацијама.

Предметном стратешком проценом предвиђа се праћење квалитета земљишта, односно вршење нултог мониторинга квалитета земљишта пре изградње нових објеката на подручју обухвата Плана. Након тога, периодично у складу са обавезама које ће проистећи из Студије утицаја пројекта на животну средину.

3. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Законски оквир за мониторинг квалитета параметара животне средине су следећи правни акти:

- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, и 36/09-др. закон, 72/09 - др. закон и 43/11-УС);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10)
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон - одредбе чл. 81. до 96.);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, број 6/16)
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС“, број 5/68);
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 24/14);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11 и 48/12, 1/16);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10);
- Уредба о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Службени гласник РС“, број 88/10)
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ“, бр. 42/98 и 44/99);
- Правилник о опасним материјама у водама („Службени гласник РС“, број 31/82);
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Службени гласник РС“, број 23/94);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/10) и др.

4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

Неочекивани негативни утицаји могу се јавити у виду следећих појава:

- могућих негативних утицаја у случају неусвајања Плана;
- могућих негативних утицаја при имплементацији Плана у фази реализације планираних намена, објеката и садржаја, а при одступању од одредби Плана;

- могућих негативних утицаја реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката - објеката).

Неочекивани негативни утицаји у случају неусвајања Плана представљају потенцијалну опасност од непланског и неконтролисаног коришћења простора.

Највећа опасност од појаве негативних, дугорочних, сложених, иреверзибилних утицаја и негативних ефеката, представља статус, стање и капацитет животне средине и здравље становништва.

У случају неочекиваних негативних утицаја у поступку имплементације Плана и у фази реализације планираних намена, односно извођење радова без услова и сагласности надлежних органа и институција, потребно је, у складу са важећом законском регулативом, спровести надзор и контролу и применити мере отклањања и минимизирања потенцијално настале штете, извршити санацију простора и применити мере ревитализације (ремедијације) и заштите животне средине.

Неочекивани негативни утицаји реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката - објеката, постројења, радова) се морају спречити урбанистичким и техничким мерама заштите, мерама спречавања и отклањања насталих узрока, санације последица и успостављање мониторинга животне средине.

За предметни План, од фазе припреме, израде концепта и нацрта Плана до коначног усвајања, укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у коначном циљу безбедне реализације планираних намена простора. У наведеном процесу утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, те је прописан и начин поступања у случају таквих појава.

У случају појаве неочекиваних негативних утицаја, у смислу ванредних ситуација неопходно је поступати у складу са важећом законском регулативом: Закон о заштити животне средине, Закон о ванредним ситуацијама, Закон о потврђивању Конвенције о прекограничним ефектима индустријских удеса („Службени гласник РС-Међународни уговори“, број 42/09), Закон о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту („Службени гласник РС-Међународни уговори“, број 102/07), Конвенција о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима („Службени гласник СФРЈ-Међународни уговори“, број 11/86) и др.

5. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине, иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима.

Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији, који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Мониторинг загађивача

Оператер постројења, односно комплекса који представља извор емисија и загађивања животне средине дужан је да, у складу са законом, преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да:

- 1) прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења;
- 2) обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач је дужан да изради план обављања мониторинга, да води редовну евиденцију о мониторингу и да доставља извештаје, у складу са овим законом.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Достављање података

Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја одређен је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Извештај је израђен на основу просторно планске документације, расположивих статистичких података, као и података добијених за потребе израде Плана и Стратешке процене, као и валоризације терена.

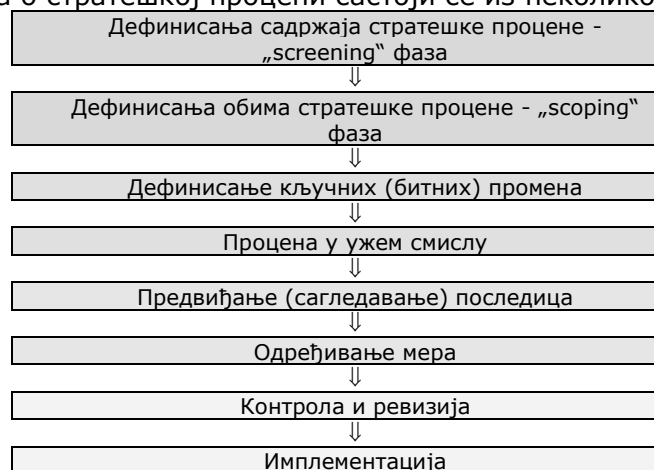
У Елаборату су анализиране све Планом предвиђене активности, извршена је синтетна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину, и на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Плана на животну средину.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су:

- одлучивање о изради стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину као саставног дела одлуке о изради планског документа;
- одређивање садржаја стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одговарајућег програмског основа за израду стратешке процене утицаја на животну средину (тзв. „scoping report“) у оквиру Плана;
- израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико општих фаза, и то:

Методолошки основ, за израду Извештаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

Истовремено са применом метода научног истраживања коришћена су страна и домаћа искуства и упутства за примену „Стратешке директиве“, пре свега искуства из Европске Уније. Посебно су значајне методе из „Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/ЕС на урбанистичке и просторне планове“.

Анализирајући поступак израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји, условно говорећи, из четири фазе:

- полазне основе, анализа и оцена стања;
- процена могућих утицаја на животну средину,;
- мере заштите животне средине и
- програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази приказа постојећег стања је недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату Плана.

2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У току израде Извештаја, поред недостатака одговарајућих смерница и упутстава, обрађивач се сусрео и са проблемом веома скромног информационог система о животној средини, као и са непостојањем Програма праћења стања параметара животне средине, на основу система показатеља-индикатора за оцену и праћење стања животне средине на подручју у обухвату Плана. Такође, за предметно подручје није формиран локални регистар извора загађивања.

Основну тешкоћу у спровођењу стратешке процене и изради Извештаја о стратешкој процени представљао је недостатак званичне, детаљно прописане јединствене методологије, на нивоу Правилника.

Такође, при оцини планских решења уочен је проблем у практичној примени индикатора, имајући у виду да за планско подручје нису доступни систематизовани подаци и да нису вршења мерења одређених параметара животне средине, те да није утврђено нулто стање животне средине простора који је у обухвату овог Плана и да на предметном простору и у ширем окружењу не постоји континуитет у мониторингу животне средине.

Тешкоћа при изради стратешке процене утицаја на животну средину огледа се и у раздвајању питања која су у домену (детаљне) процене утицаја на животну средину у односу на стратешке процене утицаја планских докумената на животну средину. Европске препоруке су да стратешка процена не треба да улази у претерану квантификацију, да је њена суштина у вредновању и поређењу алтернатива/опција са аспекта могућих значајних утицаја на животну средину, да је нагласак, када се ради о карактеру утицаја, на кумулативним и синергијским ефектима, да се спроводи једино за програме и планове јавног карактера итд.

VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Начини одлучивања по питањима заштите животне средине зависе од низа фактора, а првенствено од значаја позитивних и негативних утицаја планских решења на здравље људи, социјални и економски развој и животну средину.

Методологија израде Плана урађена је у сарадњи експерата појединаца из одређених области кључних за предметно подручје, стручних организација и стручног тима ЈП Завода за урбанизам Војводине (слика 1).

Слика 1. Синтезни тим Плана

Као прва фаза Плана, урађен је Материјал за рани јавни увид, од стране обрађивача Плана односно ЈП Завода за урбанизам Војводине, током 2017. године. У процесу одлучивања током израде материјала за рани јавни увид, а потом и Нацрта плана су укључене све надлежне институције кроз давање услова за предметни План, као и локална самоуправа чија је територија у обухвату Плана. Сви учесници су координисани од стране обрађивача Плана, кроз низ састанака и активности одржаних у циљу усклађивања, циљева и захтева за предметни простор. Активности које су спроведене током израде Плана, чију је израду паралелно пратила Стратешка процена, приказане су прегледно у поглављу *Резултати претходних консултација са надлежним органима и организацијама* овог Извештаја.

Стратешка процена утицаја Плана на животну средину, интегрисана је као процес у све фазе израде Плана, чиме је било омогућено интегрисање циљева и принципа одрживог развоја у све фазе израде Плана (од почетних циљева, преко дефинисања стратешких опредељења и утврђивања планских решења), у циљу спречавања или ограничавања негативних утицаја на природне и створене вредности.

Сходно члану 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину омогућено је учешће заинтересованих органа и организација у току израде Извештаја о стратешкој процени, односно орган надлежан за припрему плана доставља на мишљење извештај о стратешкој процени органу надлежном за заштиту животне средине, заинтересованим органима и организацијама. Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева. Такође, чланом 19. дефинисано је да је орган надлежан за припрему плана и програма обавезан да обезбеди учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени.

Јавни увид и јавна расправа за Извештај о стратешкој процени се организује, по правилу у оквиру излагања Плана на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са Законом о планирању и изградњи и Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Проблематика заштите животне средине у Плану разматрана је у оквиру планског документа, али и Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину. Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени утицаја.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног Плана на животну средину је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквири (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно било је сагледати постојеће стање животне средине и планом предвиђене активности.

Стратешка процена утицаја Плана на животну средину интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава План ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Анализа и процена потенцијалних утицаја стратешког карактера превентивно делује у смислу спречавања еколошке штете у простору. На нивоу Плана, процењени су потенцијални утицаји планираних намена и ефекти на животну средину, укључена је јавност и заинтересоване институције у процес одлучивања, а приликом доношења коначне одлуке биће узети у обзир добијени резултати и укључени у Извештај о стратешкој процени утицаја предметног Плана на животну средину.

На основу вредновања планских решења процењује се да планиране намене и имплементација Плана неће импликовати битне неповољне, еколошки неприхватљиве ефекте по природне вредности и животну средину, а који се не могу контролисати.

Предметни Извештај о стратешкој процени утицаја не може дати експлицитне одговоре на прихватљивост појединих планских решења. Таква планска решења морају се разрађивати и детаљно оцењивати приликом израде пројектне документације и студија оправданости. Већи ниво детаљности, којим ће се анализирати појединачни објекти и њихови утицаји на животну средину, разматраће процене утицаја појединачних објеката на животну средину - пре свега за СПА центар и Етно село.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

